

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Кафедра цифрового мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту культури
і креативних індустрій

Лідія МАКАРЕНКО

08 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни _____ Основи художньої стилізації та формоутворення

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність _____ 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація _____

Освітня програма _____ Цифрове мистецтво _____

Інститут /Факультет _____ ННІККІ _____

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Уляна Балан, старший викладач

Схвалено Вченою Радою Інституту культури і креативних індустрій

Протокол від «02» 08 2024 року № 1

Директор Інституту Лідія МАКАРЕНКО

підпис

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри цифрового мистецтва

Протокол від «26» 07 2024 року № 1

Завідувач кафедри Антоніна ДУБРІВНА

підпис

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	обов'язкова	
Змістові модулі* – 2	Спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90 Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача вищої освіти - 3,5;	Освітня програма Цифрове мистецтво Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)	2-й	2-й
		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекції	
		__-__ год.	__-__ год.
		Практичні	
		__48_ год.	_12__ год.
		Лабораторні	
		__-__ год.	__-__ год.
		Самостійна робота	
__42_ год.	_78__ год.		
Вид підсумкового контролю: екзамен (семестр4).			

* – при необхідності змістовий модуль може ділитись на розділи.

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Основи художньої стилізації та формоутворення.

Змістовий модуль 2. Образність і трансформація у художній композиції

Мета курсу – створення художніх композицій на основі синтезу знань стилістики, метафоричності, гіперболізації, трансформації форми; вивчення та оволодіння законами декоративного відтворення художнього образу у реальній площині.

Результати навчання:

знати: основні принципи та закономірності художньої стилізації та формоутворення; ключові компоненти композиції; техніки та матеріали, що використовуються у процесі створення художніх творів;

вміти: аналізувати об'єкти мистецтва з точки зору стилізації; розробляти та реалізовувати композиційні рішення у відповідних техніках, включаючи цифрові; створювати оригінальні авторські роботи на основі отриманих знань та сучасних мистецьких практик;

здатен продемонструвати: здатність до комплексного підходу в роботі над художніми проектами, включаючи використання новітніх технологій; креативність у вирішенні стилістичних завдань; оволодіння різними техніками формоутворення та стилізації;

володіти навичками: виконувати практичні завдання з використанням основних засобів графічної виразності; застосовувати знання композиції для створення цілісних художніх образів; використовувати матеріали та інструменти для реалізації своїх творчих ідей, враховуючи актуальні мистецькі практики;

самостійно вирішувати: творчі завдання, які потребують інтерпретації та трансформації об'єктів у сучасному контексті; практичні проблеми в процесі стилізації та формоутворення, зокрема в умовах цифрового мистецтва; проекти, які передбачають застосування отриманих знань у цифровому та аналоговому мистецтві, враховуючи інноваційні підходи та сучасні тенденції.

Програмні результати навчання: створювати художні образи на основі стильових та декоративних засобів в образотворчому мистецтві, використовуючи набутий власний досвід та досвід світового мистецтва; володіти фаховою термінологією, теорією та історією мистецтва; визначати мету завдання та шлях оптимального вирішення поставлених творчих проблем.

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити): базові знання з образотворчого мистецтва і історії мистецтва.

Види навчальних занять: практичні, консультація.

Методи навчання: інформаційно-репродуктивний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, метод портфоліо.

Методи контролю: усний, практичний, графічний.

Форми підсумкового контролю: екзамен (семестр 4).

Засоби діагностики успішності навчання: практичні завдання, презентації, питання для поточного контролю, питання для підсумкового контролю.

Мова навчання: українська

3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

СЕМЕСТР 4

Змістовий модуль 1. Основи художньої стилізації та формування

Тема 1. Лінія, як один із основних засобів графічної виразності. Зміст: Визначення поняття лінія; використання ліній різної товщини, пластичності, фактури як засобу створення виразності у графічному мистецтві; дослідження значення лінії у графічних композиціях; вивчення співвідношення розмірних характеристик лінії до площини; стилізація природних форм через відбір і типізацію з використанням ліній різних типів і фактур; практичні завдання з розробки лінійних композицій для передачі динаміки та емоційності.

Тема 2. Поняття плями як замкнутої площини, порівняно з крапкою, яка є максимально зменшеною площиною; визначення фактури як якісно різного покриття поверхні, що візуально сприймається поруч із формою і кольором; аналіз ролі плями, крапки та фактури у створенні художнього образу; створення композицій на основі їх комбінації; роль цих елементів у цифровому мистецтві, де вони формують текстури, образи та підсилюють емоційну виразність творів.

Тема 3. Побудова площинно-декоративної композиції, де об'ємні предмети трактуються як площинні, втрачаючи тривимірність, але зберігаючи природну сутність; приклади площинно-декоративних рішень образотворчому мистецтві; використання площинних композицій у декоративному мистецтві, зокрема в народних орнаментах; створення декоративної стилізації форм із використанням площинних прийомів і технік.

Змістовий модуль 2: Образність і трансформація у художній композиції

Тема 4. Вивчення ролі метафори у візуальному мистецтві; використання колажних технік для створення багатошарових образів, що поєднують різні елементи та символи; практичні завдання зі створення колажів, які виражають абстрактні ідеї через метафоричні образи; аналіз прикладів сучасного мистецтва, де метафора відіграє ключову роль; розвиток асоціативного мислення через експерименти з поєднанням контрастних зображень.

Тема 5. Дослідження антропоморфної форми як засобу виразності у мистецтві; стилізація антропоморфних образів через відбір і узагальнення типових ознак; використання гіперболи (перебільшення) для підсилення емоційності; аналіз застосування антропоморфних образів у постерах, ілюстраціях, анімації, де вони передають ідеї, емоції та соціальні аспекти; практичні завдання зі створення образів у різних стилях для передачі характеру.

Тема 6. Трансформація образу у сучасних мистецьких практиках. Зміст: Трансформація як процес змін, перевтілення форм, властивостей та сутності об'єктів у мистецтві; відмінність трансформації від метафори; дослідження прикладів трансформацій у сучасному мистецтві; можливість використання провокативних прийомів у дизайні; створення графічних композицій на основі трансформації реальних образів через різні стилі; дослідження постмодерного підходу до трансформації образів.

4 СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів (розділів) і тем	Кількість годин													
	Денна форма здобуття вищої освіти							Заочна форма здобуття вищої освіти						
	усього	у тому числі:						усього	у тому числі:					
		л	пр	лаб	се м	інд	СРС		л	пр	ла б	се м	ін д	СР С
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Освітній компонент 1														
Семестр 4 Змістовий модуль 1. Основи художньої стилізації та формоутворення														
Тема 1. Лінія, як один із основних засобів графічної виразності.			6				7			2				10
Тема 2. Пляма, крапка, фактура: засоби формування художнього образу.			10				7			2				16
Тема 3. Принципи площинно-декоративної композиції.			8				7			2				13
Семестр 4 Змістовий модуль 2. Образність і трансформація у художній композиції														
Тема 4. Метафора як інструмент формування візуального наративу.			8				7			2				13
Тема 5. Антропоморфний образ у контексті сучасного мистецтва.			8				7			2				13
Тема 6. Трансформація образу у сучасних мистецьких практиках.			8				7			2				13
Разом за змістовими модулями 1, 2	90		48				42			12				78

5 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість годин
1	Лінія, як один із основних засобів графічної виразності.	6
2	Пляма, крапка, фактура: засоби формування художнього образу.	10
3	Принципи площинно-декоративної композиції.	8
4	Метафора як інструмент формування візуального наративу.	8
5	Антропоморфний образ у контексті сучасного мистецтва.	8
6	Трансформація образу у сучасних мистецьких практиках	8
Всього		48

6 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Підготовка до практичних робіт	10
2	Опрацювання тем, які не викладаються на лекціях	10
3	Підготовка до всіх видів контролю	10
4	Індивідуальні завдання (ІЗ), справи, графічні роботи, реферати, творчі роботи та ін.	12
Всього		42

7 РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Семестр 4 - екзамен

Поточне оцінювання та самостійна робота						МК		Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	M1	M2		
12	12	12	12	12	12	9	9	10	100

Розподіл балів з дисципліни

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	Усього
Виконання практичних вправ за темою	12	12	12	12	12	12	72
Модульний контроль	9			9			18
Екзамен	10						10
Всього з дисципліни							100

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР /заліку/	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно/ зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре/ зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно/ зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно/ незараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Критерії оцінювання видів робіт

Для перевірки знань та навичок здобувачів вищої освіти, які були здобуті протягом вивчення кожної теми, застосовуються критерії, наведені нижче. Результати виконання **практичних завдань** оцінюються в межах кожної навчальної теми:

12-бальна шкала

— 10–12 балів отримують здобувачі вищої освіти, які представили практичні роботи, що виконані в повному обсязі, на високому аналітичному та художньому рівні. Здобувач має глибокі, міцні, узагальнені знання з даної теми, вільно та обґрунтовано використовує їх. Представлені матеріали містять результати послідовного і аргументованого виконання завдання із використанням нестандартних рішень.

— 5–9 балів отримають здобувачі вищої освіти за повне, логічне, обґрунтоване виконання практичних завдань, із деякими невідповідностями навчальному матеріалу. Здобувач із

незначними підказками викладача може зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію. Знання здобувача є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у звичайних стандартних ситуаціях..

— 1–4 отримують здобувачі вищої освіти за неповне або незавершене виконання практичних робіт, або якщо вони виконані із значними підказками викладача. Найважливіша низка суттєвих помилок у виконанні практичної справи.

Критерії оцінювання модульного контролю

Результати модульного контролю оцінюються за 9 бальною шкалою:

— 9 балів - роботи відповідають завданням, оригінальні за композицією, охайні.

— 8-7 балів – роботи відповідають завданням, відчувається творчий підхід до виконання, але є несуттєві недоліки в композиційній побудові.

— 6-5 балів - достатній рівень виконання композиції, проте є суттєві композиційні недоліки, відсутність цілісності мотиву.

— 1-3 балів - роботи частково відповідають завданням, неохайність виконання, значні технічні помилки

— 0 балів - роботи не відповідають завданням, роботи неохайні, значні композиційні помилки, не завершені.

Критерії оцінювання екзамену

Результати складання екзамену оцінюються за 10 бальною шкалою:

— 7-10 балів отримують студенти, відповідь яких є самостійною та повною. Студент має глибокі, міцні, узагальнені знання з дисципліни, вільно та обґрунтовано використовує їх. Відповідь містить послідовне і аргументоване виконання завдання із використанням нестандартних рішень.

— 4-6 балів отримують студенти за повну, логічну, обґрунтовану відповідь із деякими похибками. Студент із незначними підказками викладача може зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію. Знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у звичайних стандартних ситуаціях. Відповідь на завдання є недостатньо аргументованою.

— 1-3 балів отримують студенти, відповіді на виконані завдання яких є неповним або виконані із значними підказками викладача. Відповідь студента недостатньо осмислена. Найважливіші помилки у виконанні, відсутні висновки. Відповідь на завдання є недостатньо аргументованою та/або в окремих аспектах – неправильною.

Екзаменатор може ставити студенту додаткові питання для уточнення чи обґрунтування відповіді на завдання. Кількість додаткових запитань не обмежуються.

8 ПОЛІТИКА КУРСУ

8.1 Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

8.2 Допускається визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (від 5-ти до 50-ти балів від загальної кількості годин, вказаних у сертифікаті чи в іншому документі).

8.3 Для отримання позитивної оцінки з дисципліни необхідно отримати мінімальну кількість

балів за кожну практичну роботу і модульний контроль.

8.4 В разі несвоєчасного виконання робіт студентом викладач встановлює термін перенесення здачі робіт, але не пізніше дати закінчення екзаменаційної сесії.

8.5 Перенесення терміну здачі робіт/перездача:

- з поважних причин (лікарняний, академічна мобільність тощо);

- без поважних причин оцінюється зі зниженням максимального балу за роботи, оцінка за залік з дисципліни не може бути вище «задовільно».

При виявленні плагіату робота підлягає переробці зі зниженням максимального балу.

8.6 Пропущені заняття з поважних причин студент повинен самостійно опрацювати матеріал та може отримати консультацію викладача.

8.7 Оскарження оцінювання можливе з подальшою перездачею не пізніше останнього дня екзаменаційної сесії.

9 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Андерсон К, Кейді-Лі Д., Карре С., Менгерт Г. Створення персонажів для індустрії розваг. Дизайн персонажів у анімації, ілюстрації та відеоіграх, - Київ: ArtHuss, 2023- 304 с
2. Бермудез А. АБВ колажу - Київ: ArtHuss, 2025, – 144с
3. Геллер С., Кваст С. Графічні стилі: від вікторіанців до хіпстерів - Київ: ArtHuss, 2019, – 296с
4. Гомбріх Е. Оповідь про мистецтво. ArtHuss, Київ, 2024, – 664с.
5. Елліс Е. Доросла книга про дитячу ілюстрацію: як намалювати свою яскраву історію - Київ: ArtHuss, 2024, – 256с
6. Зільбер Д. Розмова про ілюстрацію в піжамі та з філіжанкою кави - Київ: ArtHuss, 2023, – 256с
7. Іттен Й. Елементи образотворчого мистецтва: Навчальне видання щоденника - Київ, Видавництво: ArtHuss, 2023 - 168с.
8. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти: Навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів. К. Вища школа, 2002-188 с.
9. Луміс Е. Рисунок фігури людини: Не шкодуючи сил. ArtHuss, Київ, 2024, – 200с.
10. Маєр Д. WORKFLOW: Практичний посібник до творчого процесу - Київ: ArtHuss, 2020, – 304с
11. Мартін Солсбері, Мораг Стайлз Дитячі книжки-картинки: Мистецтво візуальної оповіді - Київ: ArtHuss, 2023, – 208с
12. Туманов І.М. Рисунок, живопис, скульптура: Теоретико-методологічні основи комплексного навчання. Львів: Аверс, 2010. 496 с.
13. Шор Р. Благай, кради і позичай: Митці проти оригінальності - Київ: ArtHuss, 2019, – 186с
14. Dawe Jennifer, Humphries Matthew. Make Your Own Pixel Art: Create Graphics for Games, Animations, and More!. No Starch Press. USA, 2019. – 200 с.
15. Phaidon Editors. Vitamin C+: Collage in Contemporary Art. Phaidon Press. Великобританія, 2023. – 304 с.
16. Mowinski Melanie. Collage Your Life: Techniques, Prompts, and Inspiration for Creative Self-Expression and Visual Storytelling. Storey Publishing. USA, 2022. – 224 с.

Методичне забезпечення

1. Балан У.Г. Основи стилізації та формоутворення [Електронний ресурс]: навчально-методичний матеріал для практичних робіт для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація ». Київ : КНУТД, 2024. 49с.
2. Балан У.Г. Основи стилізації та формоутворення [Електронний ресурс] : навчально-методичний матеріал для самостійних робіт для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація » Київ : КНУТД, 2024. 40с.
3. Гальчинська О.С., Єрмак І.О. Методика створення живописних етюдів. Методичні вказівки до виконання практичних та самостійних робіт. Київ: КНУТД, 2017. 46с.

4. Осипчук М. В., Басанець О. П. Образотворче мистецтво та художня творчість. Методичні вказівки. Київ: КНУТД, 2019. 44 с.

Додаткова

1. Антонович С.А. Декоративно-прикладне мистецтво. К. Світ, 1992.-272 с.
2. Гілязова Н.М. Рисунок, живопис: Навчальний посібник / Published on Jun 7, 2020
3. Білик Б.І. Культурологія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - Київ: Книга, 2004-408 с.
4. Дубрівна А.П. Абстракція в образотворчому мистецтві як феномен художньої культури України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: – 26.00.01. Київ, 2018. 20 с.
5. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва. Художня стилізація як основний виражальний засіб у різних жанрах образотворчого мистецтва. Зайцева В. №2 2021
6. Греченко В.А., Чорний І.В., Кушнерук В.А., Рижко В.А. Історія світової та української культури: Підручник для вищих закладів освіти.-Київ: Літера. 2000-464с.
7. Джахірул А. Анатомія для художників: Наочний посібник із зображення людського тіла. ArtHuss, Київ, 2022, – 304с.
8. Жерзинський В.Є. Живопис. Техніка і технологія: Навчальний посібник. Харків. Колорит. 2006-327 с.
9. Іттен Й. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва - Київ, Видавництво: ArtHuss, 2022 - 96с.
10. Луміс Е. Рисуємо голови та руки. ArtHuss, Київ, 2024, – 156с.
11. Майданець-Баргилевич О. Виставкова діяльність Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури: Історичний аспект 1917-2017. Київ. Дніпро. 2017-278с.
12. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: Навч. посіб. 2-е вид.-Київ: Каравела, 2008-304с.
13. Печенюк Т. Кольорознавство: Підручник для студентів вищих навчальних закладів-К.: Грані-Т, 2010-192с.
14. Яців Р.М. Мирон Яців, 1929-1996. Життя і творчість: Альбом-монографія. Львів. Інститут народознавства НАН України, Музей етнографії та художнього промислу. 2000. 357 с.
15. Яців Р.М. Українське мистецтво ХХ століття, ідеї, явища, персоналії / збірник статей. Львів. НАН України, Музей етнографії та художнього промислу. 2000. 351 с.
16. Lupton Ellen, Phillips Jennifer Cole. Graphic Design: The New Basics. Princeton Architectural Press. USA, 2015, – 264 с.

10 ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
2. <http://lib.knutd.edu.ua/> сайт Науково-технічної бібліотеки КНУТД.
3. <http://elib.nplu.org/> електронна бібліотека «Культура України».
4. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm сайт Культурологічної бібліотеки.
5. <https://scholar.google.com/> Google Scholar.
6. <https://www.europeana.eu/en Europeana> – цифрова бібліотека європейського культурного спадку.
7. <https://artsandculture.google.com/> Google Arts & Culture – доступ до колекцій світових музеїв.

Завідувач кафедри цифрового мистецтва

Антоніна ДУБРІВНА

Протокол засідання кафедри № 1 від 26 липня 2024 р.

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри від« ____ » _____ 20 __ р. № ____

Завідувач кафедри _____ Антоніна ДУБРІВНА
підпис

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри від« ____ » _____ 20 __ р. № ____

Завідувач кафедри _____ Антоніна ДУБРІВНА
підпис